

มติชน

Matchon

Circulation: -

Ad Rate: (FC) 1,550 (BW) 1,100

Section: First Section/ชีวิตคุณภาพ

วันที่: พฤหัสบดี 19 เมษายน 2550

ปีที่: -

ฉบับที่: -

หน้า: 10(ซ้าย)

Col.Inch: -

ADValue: (B/W) -

(FC) -

PRValue(x3): (B/W) -

(FC) -

หัวข้อข่าว: "คลองสวย น้ำใส" ผืนไม้อัดเกินเอี่ยม

“กรุงเทพมหานคร” หรือที่ต่างชาติขนานนามให้เป็น “เวนิสตะวันออก” มีคูคลอง มากถึง 1,165 สาย ความยาวประมาณ 2,284 กิโลเมตร ทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต คลองเหล่านี้ใช้ประโยชน์ในด้านการระบายน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม การคมนาคม และเพื่อการอุปโภคบริโภคมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

แต่วันนี้ คูคลองส่วนใหญ่มีสภาพทรุดโทรม น้ำเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น รบกวนใจทั้งประชาชนที่สัญจรไปมาและนักท่องเที่ยวริมฝั่งคูคลองอย่างมาก ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง แม้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญ สนใจการฟื้นฟูสภาพแม่น้ำ คูคลองในกรุงเทพฯ มากยิ่งขึ้น โดยมีการออกมาตรการฟื้นฟูต่างๆ ทั้งการรณรงค์ขอความร่วมมือ และการบังคับใช้กฎหมาย แต่ก็ยังไม่ช่วยให้อุณหภูมิน้ำดีขึ้นเท่าที่ควร

มาถึงสมัยของ “อภิรักษ์ โกษะโยธิน” ผู้ว่าฯ กทม. ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะโครงการ “10 สวนสวย 10 คลองใส 10 ถนนสะอาด” ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายโครงการเป็น “80 คลองสะอาด เกิดพระเกียรติ 80 พรรษามหาราช” โดยครอบคลุมคลองสายหลัก อาทิ คลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง คลองผดุงกรุงเกษม คลองบางขุนนนท์ คลองบางบัว คลองชักพระ คลองวัดอรุณ เป็นต้น ซึ่งงบประมาณทั้งสิ้น 80.9 ล้านบาท โดยเน้นการทำ Flushing นำน้ำดีในแม่น้ำเจ้าพระยามาไล่น้ำเสียในคลองต่างๆ ทำให้เกิดการไหลเวียนของน้ำ ซึ่งควบคู่กับการบำบัดน้ำเสียตามโรงควบคุมคุณภาพน้ำทั้ง 6 แห่ง ของ กทม. และอีกหนึ่งงานที่ทำเป็นประจำทุกปี คือ การขุดลอกคูคลอง เอาตะกอนน้ำเสียออกจากคลอง ซึ่งจะช่วยให้หน้าใสมากขึ้น และยังเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนด้วย นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ริมตลิ่ง โดยการทำความสะอาดตลิ่ง คลองที่มีเขื่อนกั้นช่องแคบ ทาสี ทั้งสิ้นเขื่อน และราวกันตกหลังเขื่อน และทางเดินเลียบบริเวณ ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น พร้อมทั้งติดตั้งไฟส่องสว่าง และติดตั้งป้ายชื่อคลอง โดยในส่วนนี้ใช้งบจำนวน 77.5 ล้านบาท

นางบรรณโกษิษฐ์ เมฆวิชัย รองผู้ว่าฯ กทม. เปิดเผยว่า คุณภาพน้ำคลองเฉลี่ยทั้งกรุงเทพฯ ตั้งแต่ปี 2547, 2548 และ 2549 มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดี (BOD) ที่ 17.2, 14.7 และ 14.6 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ และค่าออกซิเจนละลายน้ำในรูปดีไอ (DO) เท่ากับ 1.3, 1.5 และ 1.6 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ โดยผลการตรวจคุณภาพน้ำในคลองของเดือนมีนาคมที่ผ่านมา พบว่าคลองที่มีคุณภาพน้ำดี โดยมีค่า DO มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร มากถึง 77 คลอง คิดเป็นร้อยละ 88.5 เกินกว่าเป้าที่วางไว้และมีแนวโน้มดีขึ้น สำหรับคลองที่มีคุณภาพดีมากที่สุดคือ คลองควาย

‘คลองสวย น้ำใส’ ผืนไม้อัดเกินเอี่ยม

มีค่า DO มากถึง 7.9 มิลลิกรัมต่อลิตร รองลงมาคือ คลองบัว มีค่า DO 7.5 มิลลิกรัมต่อลิตร คลองทวีวัฒนา มีค่า DO 6.1 มิลลิกรัมต่อลิตร คลองสามวา มีค่า DO 5.1 มิลลิกรัมต่อลิตร และคลองชักพระ มีค่า DO 5 มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ยังมีอีก 40 คลอง เพราะสภาพคลองในกรุงเทพฯ เป็นเครือข่ายเหมือนใยแมงมุม การไหลของน้ำในคลองจะเชื่อมถึงกันจึงทำให้การสะสมความสกปรกตลอดเวลา

ส่วนคลองที่มีคุณภาพต่ำคือ มีค่า DO ไม่ถึง 1 มิลลิกรัมต่อลิตร หรือที่เรียกกันว่า น้ำเน่าสนิทนั้น อาทิ คลองบางยี่ขัน คลองบางจาก คลองสวนหลวง คลองบางบัวใหญ่ คลองขรัวตาแก่น คลองช่องนนท์ คลองบางโพธิ์วาจ คลองบางโพธิ์ คลองบางสะแก และคลองสาทร

นอกจากนี้ ยังพบว่าคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ในเกณฑ์ต่ำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547, 2548 วัดค่า BOD ได้ 3 มิลลิกรัมต่อลิตร ติดต่อกัน 2 ปี และในปี 2549 อยู่ที่ 3.4 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่วนค่า DO อยู่ที่ 5.1 มิลลิกรัมต่อลิตร 5.4 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 4.7 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ

“ปัญหาก็คือ จะทำอย่างไรให้คู คลอง สะอาดได้ตลอดเวลา การรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน วิธีแก้ปัญหาที่ถูกจุดที่สุดก็คือทำอย่างไรให้ประชาชนเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้น การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชน จึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ท้าทายและยากที่สุด” รองผู้ว่าฯ กทม.กล่าว และว่า ล่าสุด กทม. ได้ประสานให้สถาบันการศึกษา 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัย

ลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยสยาม และโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เป็นตัวกลางในการทำงานประสานระหว่างหน่วยงานราชการและชุมชน โดย กทม.ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมแห่งละ 1 แสนบาท และงบประมาณจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกจิตสำนึกรักษาดูแลความสะอาดคลองให้กับชุมชนริมคลองต่างๆ จำนวน 2.5 ล้านบาท

สถาบันเหล่านี้เลือกคลองในพื้นที่ จากนั้นให้นิสิต นักศึกษาลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากชาวชุมชนริมคลองนานประมาณ 3 เดือน ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน หลังจากนั้นสรุปรายงานไปยังสำนักการระบายน้ำ และนำปัญหาในแต่ละพื้นที่มาปรับเป็นโครงการรณรงค์ในชุมชน การที่นิสิต นักศึกษาใช้ชีวิตคลุกคลีกับชาวบ้าน สามารถสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการรักษา คู คลอง หรือวิธีการทำความสะอาดคลองเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของชาวชุมชนได้

โครงการพัฒนาเหล่านี้จะได้ผลเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของทุกคน ไม่ใช่แค่ กทม.หรือนักศึกษาเพียงหยิบมือ!

ชลธิดา ภูระหงษ์

Chontida_pla@yahoo.com